

TÖMEGMOZG

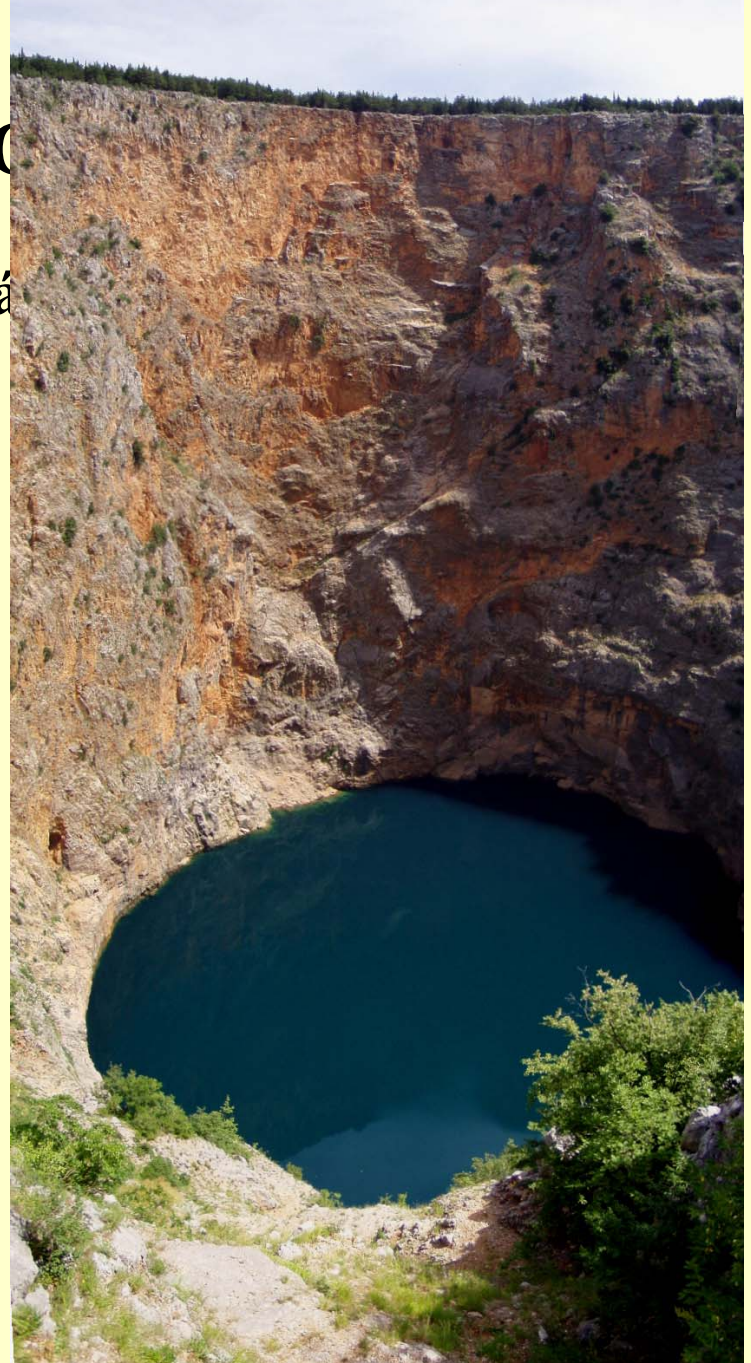
A nehézségi erő közvetlen hatá
nélkül működő felszínformáló

A tömegmozgások oka az

Alapesetei:

Beszakadás vagy
rozkodás

Lejtős tömegmozgások

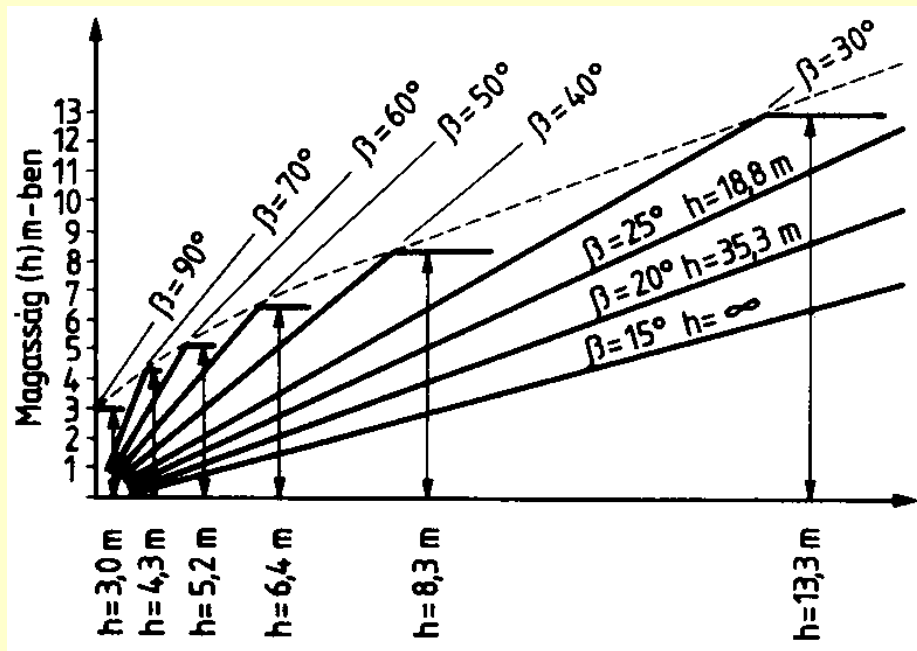
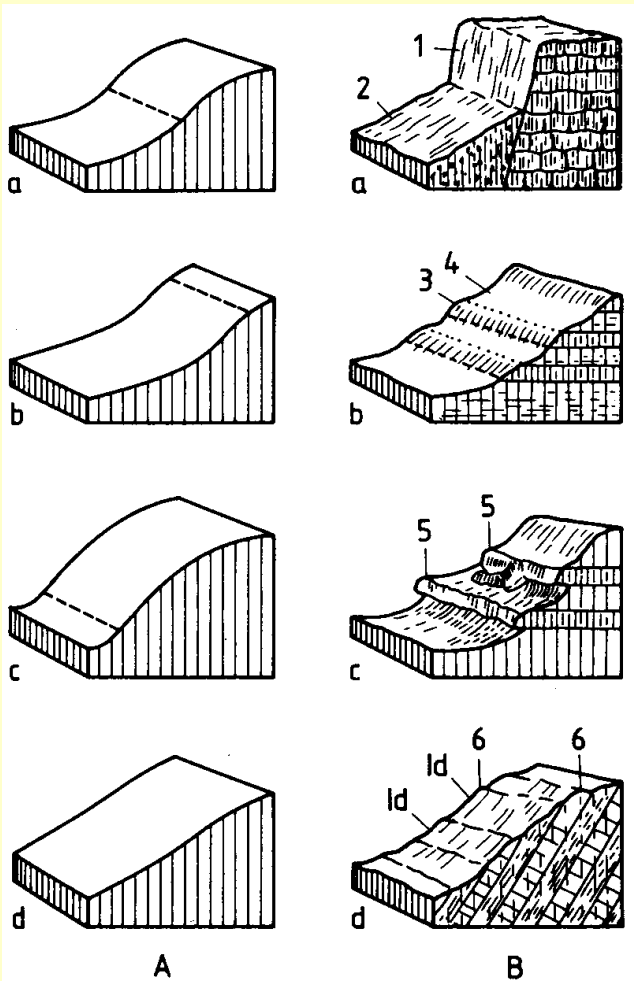

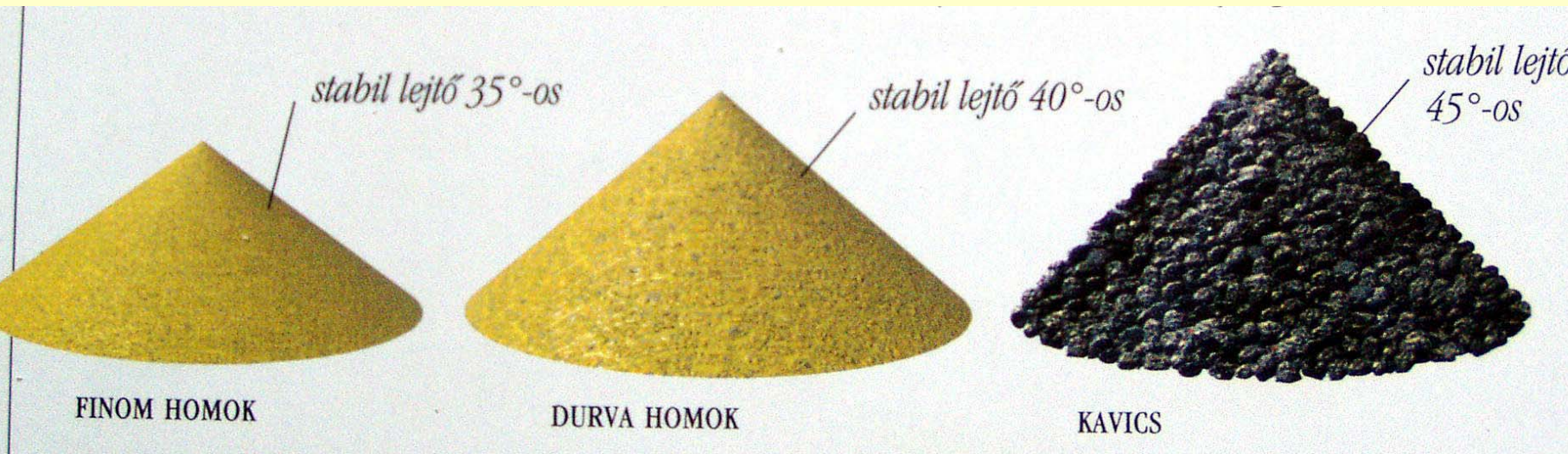
Feltételei:

1. Domborzati:

a lejtő meredeksége,

a lejtő típusa

stabil lejtő 35° -os

stabil lejtő 40° -os

stabil lejtő 45° -os

FINOM HOMOK

DURVA HOMOK

KAVICS

TÖMEGMOZGÁSOK

A tömegmozgások

fő típusai:

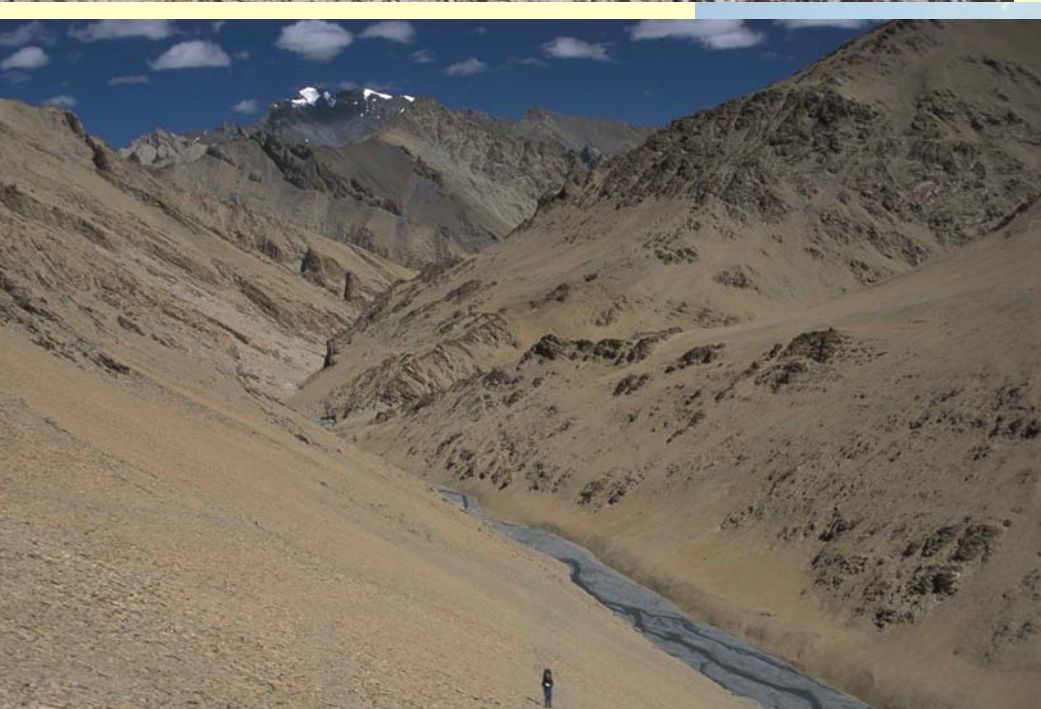
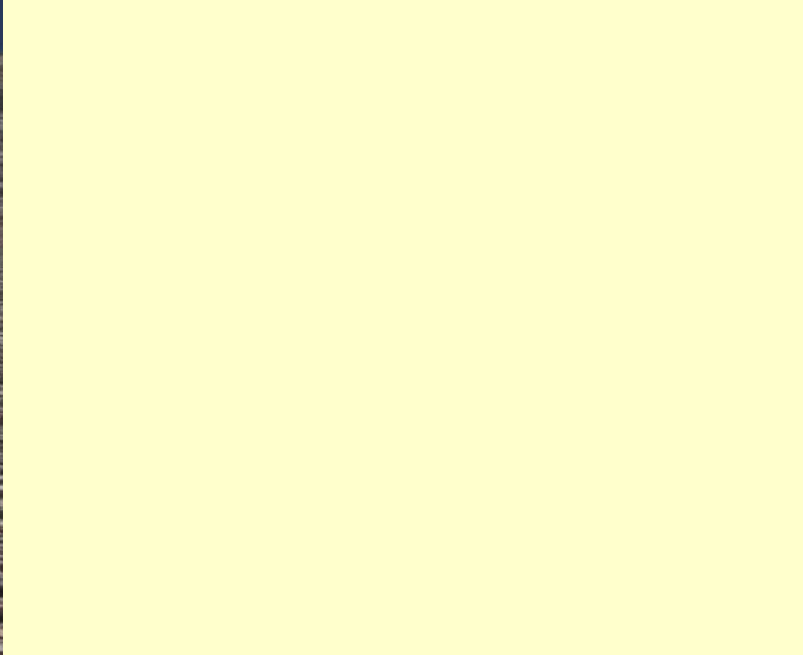
roskadás (talajsüllyedés)

lejtős tömegmozgások

- omlás,
- csuszamlás
- lejtőkúszás (creep)
- folyás

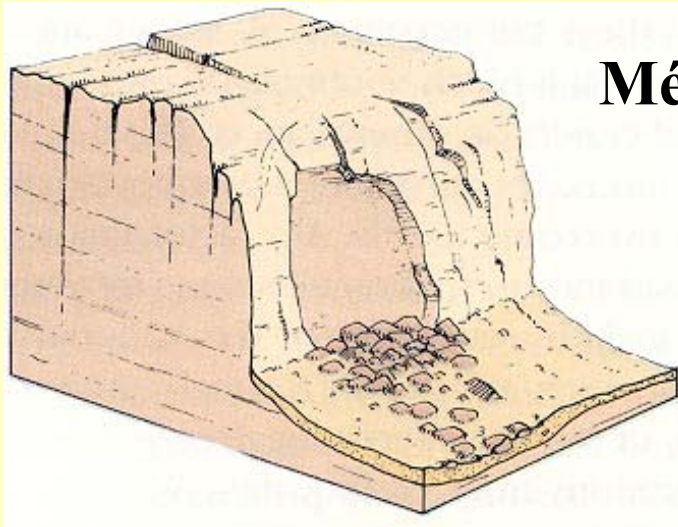

1. OMLÁS

A hirtelen kioldódó, nagy sebességű tömegmozgások során a lefelé mozgó anyag útjának egy részét szabadeséssel teszi meg

**Méretfüggetlen
kőpergés,
kőzet-, föld- és hegyomlás**

Periodicitása:

Szabálytalan: partomlás, sziklaomlás, lavina

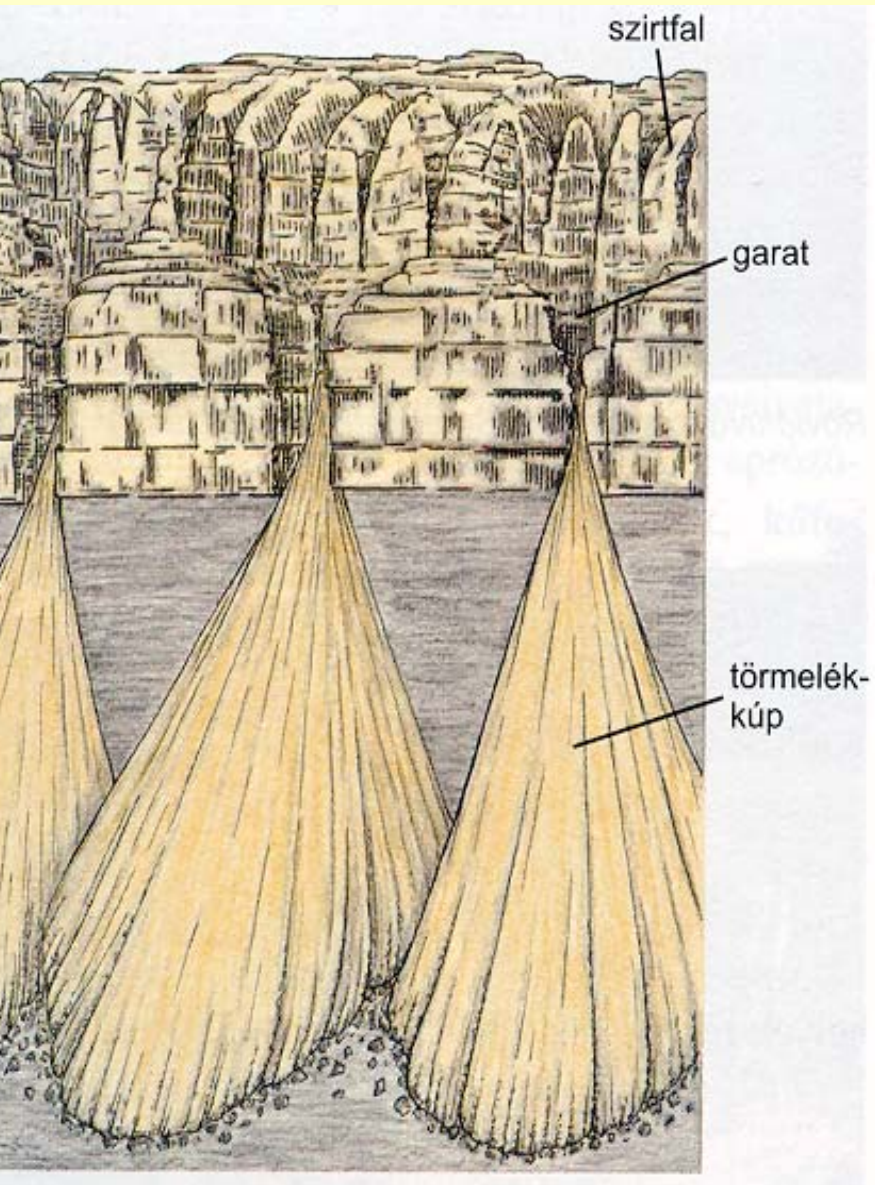
Szabályos: év- és napszakos (pl. pergés)

Epizódikus: különleges okok (pl. földrengés)

Spitzbergák

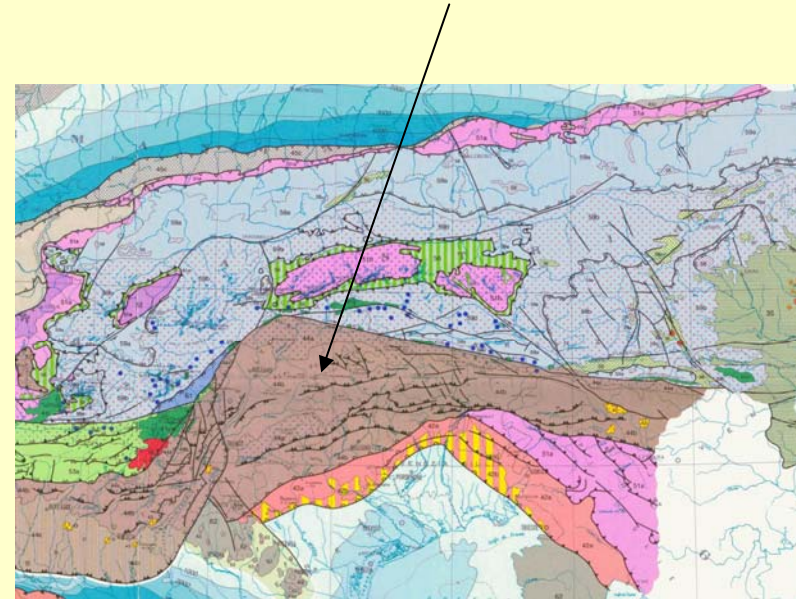
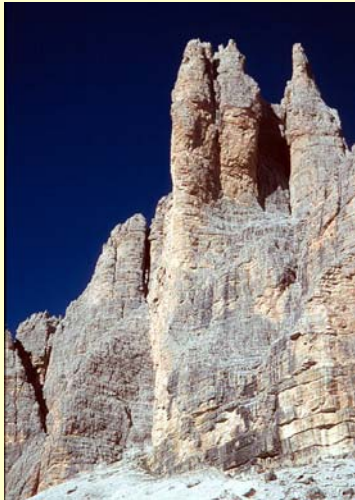
Törmelékhalom (osztályozott) és garat

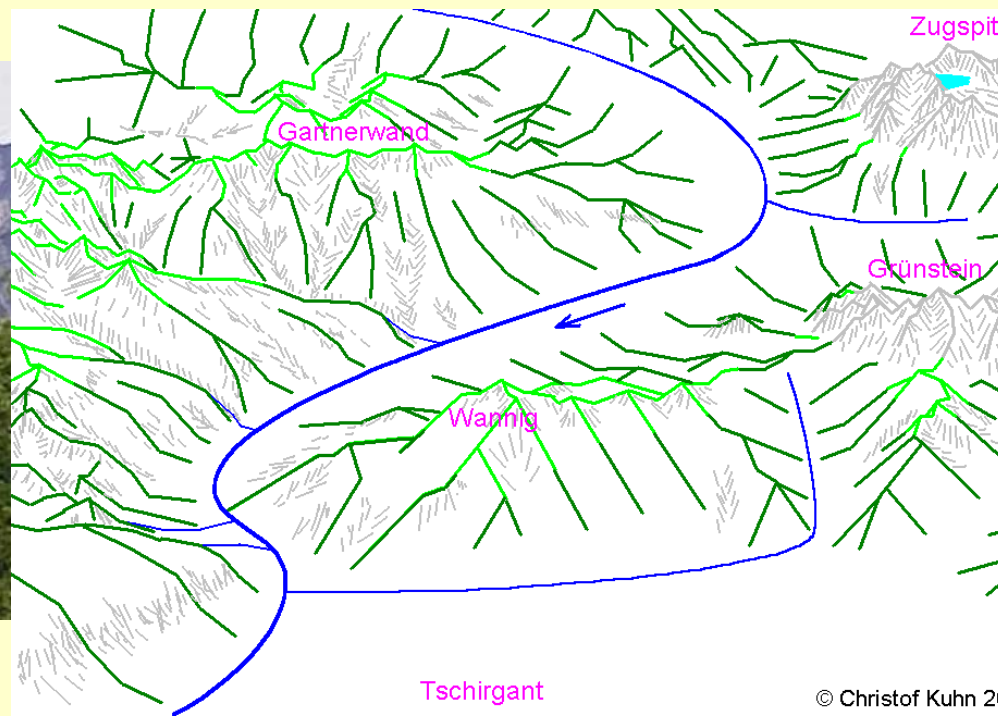

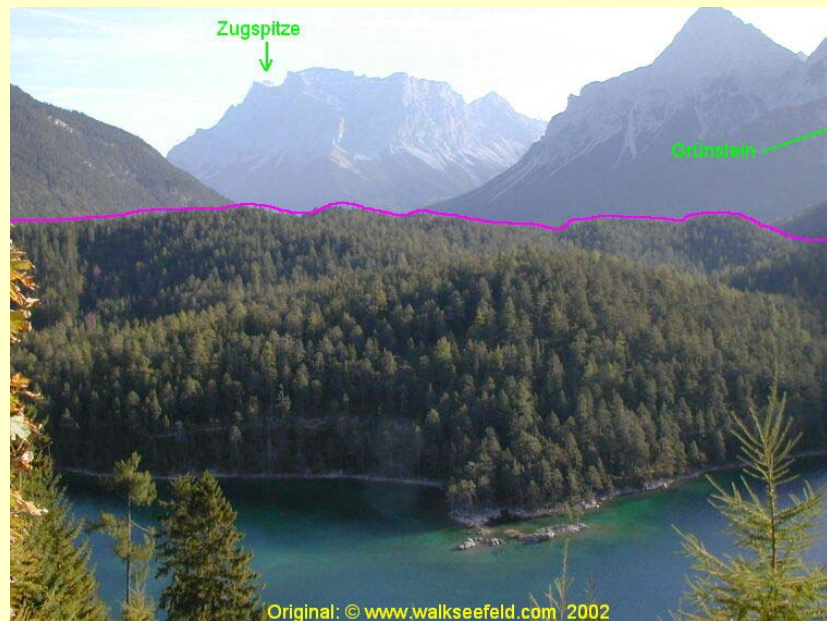

Dolomitok
Drei Zinnen/Tre Cime di Lavaredo

© Christof Kuhn 2002

Original: © www.walkseefeld.com 2002

2. CSUSZAMLÁS

Csúszópálya mentén nyíróerők hatására bekövetkező tömegmozgás

Feltétele:

a lejtő anyagának belsejében előálló képlékeny állapot

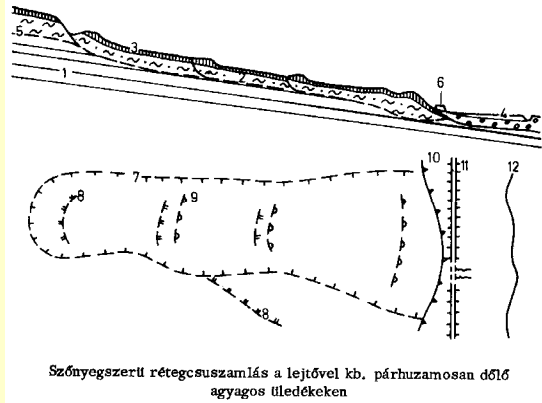
Elősegítő tényező:

a víztartalom növekedése,
vízfelvételre képlékennyé váló anyag jelenléte,
a lejtő meredekebbé válása (alátámasztás elvesztése),
földrengés, stb.

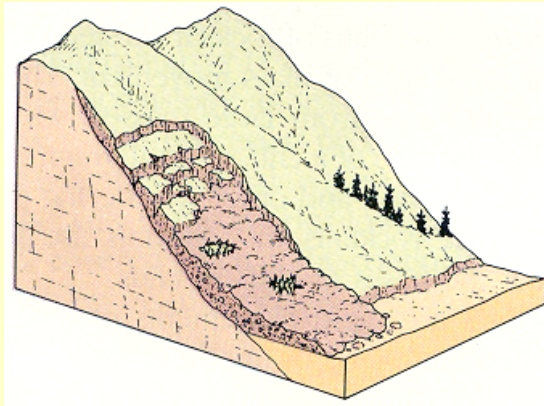
A csúszópálya: **preformált**

Inhomogén kőzet!

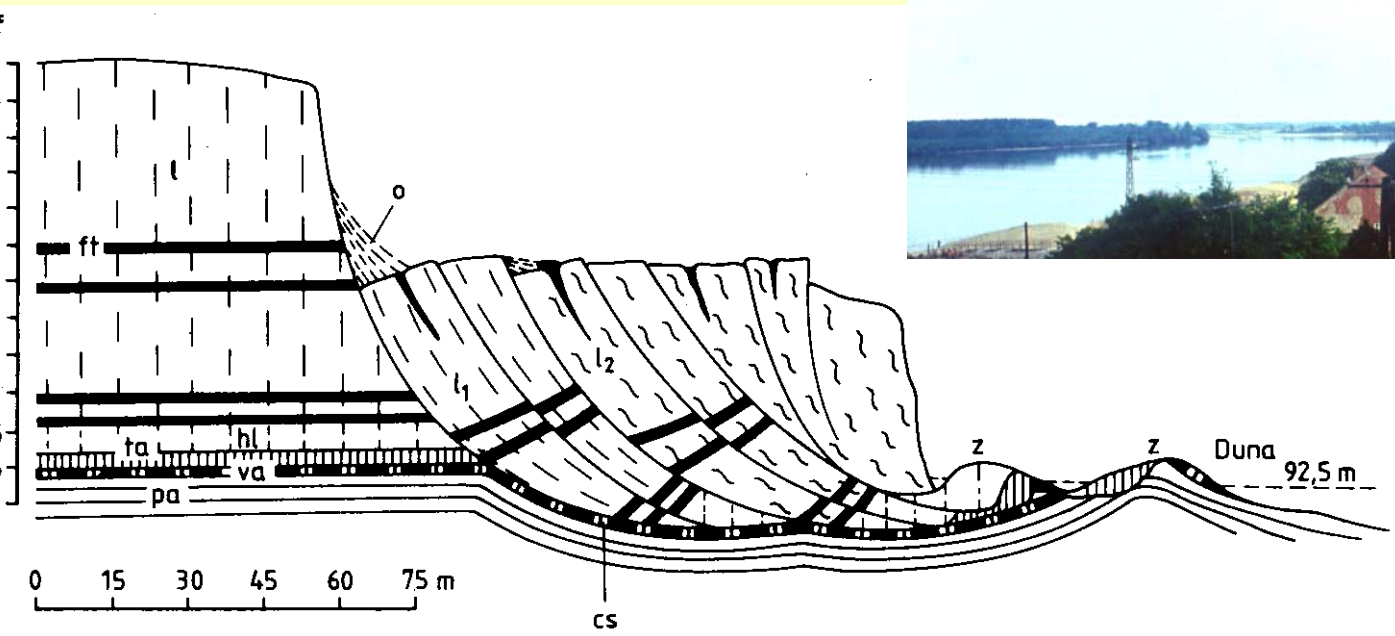
rétegsuszamlás

köpenycsuszamlás

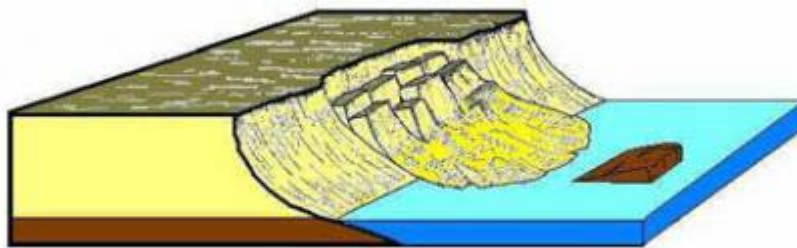
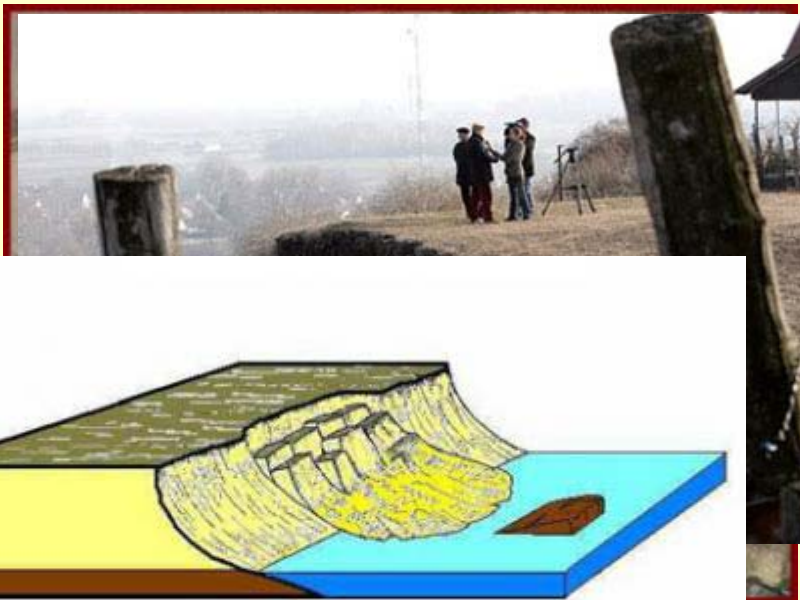
A csúszópálya: **preformált** Inhomogén kőzet!

Szeletes földcsuszamlás

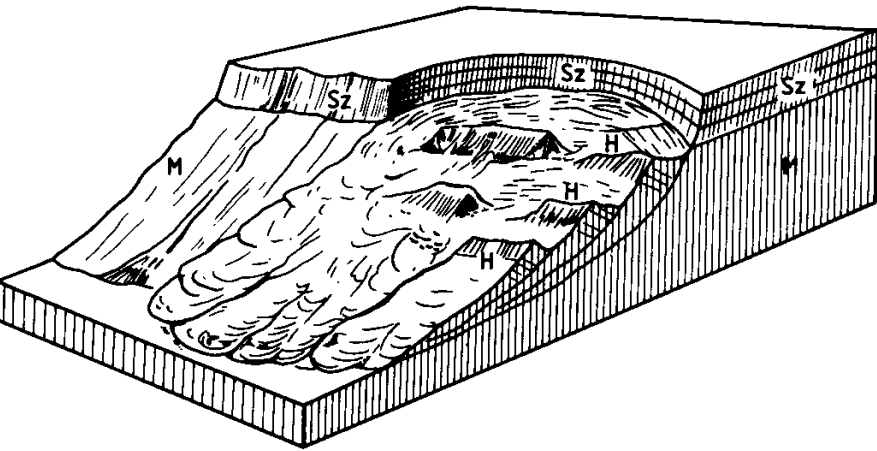
Dunaföldvári csuszamlás (1971)

Szeletes földcsuszamlás: Dunaszekcső, 2007-2008

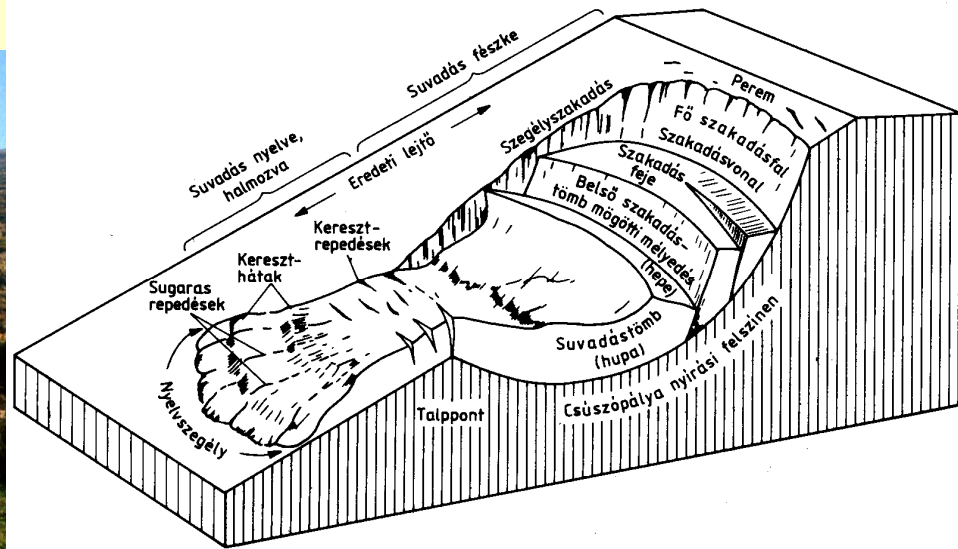
A csúszópálya: **szingenetikus**

Homogén kőzet!

Cholnoky: **suvadás** az erdélyi Mezőségben

Erdélyi Mezőség

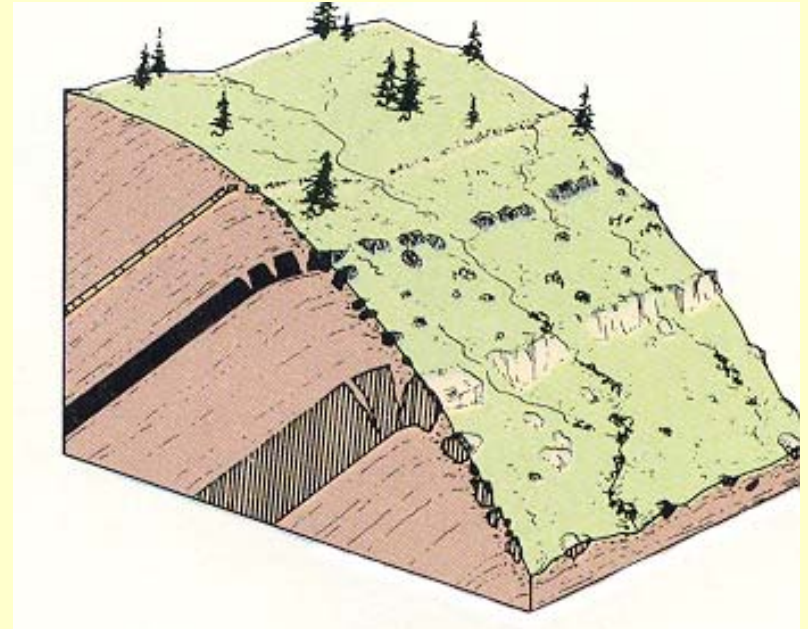
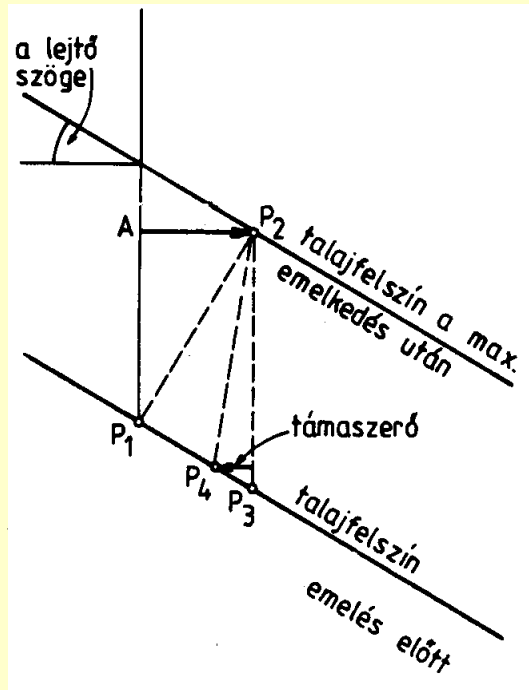

hene-hupa

4. KÚSZÁS (CREEP)

A lejtőt borító málladék vagy törmelék nagyon lassú mozgása

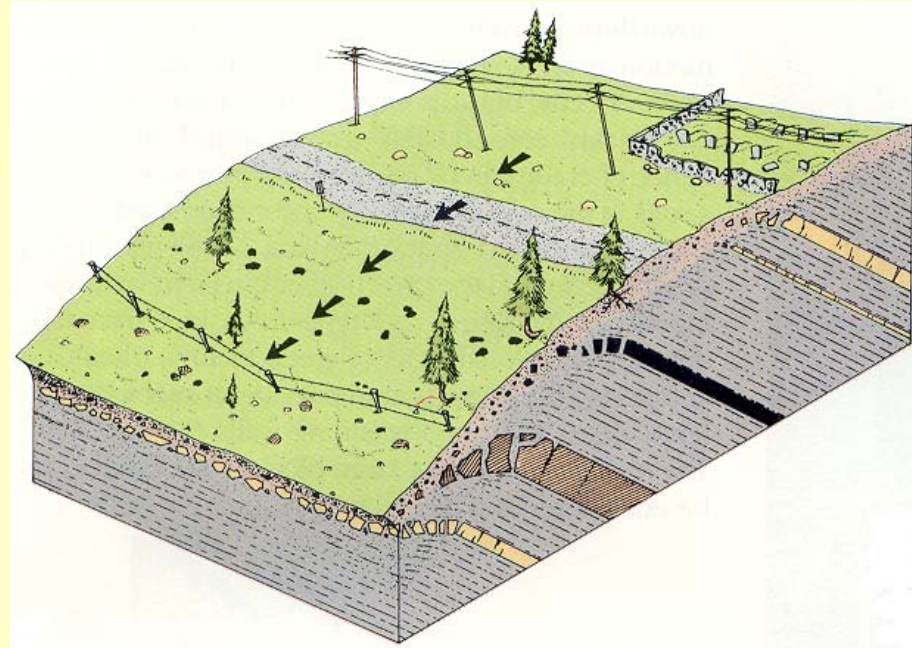
Oka: a lejtő anyagának térfogatváltozása

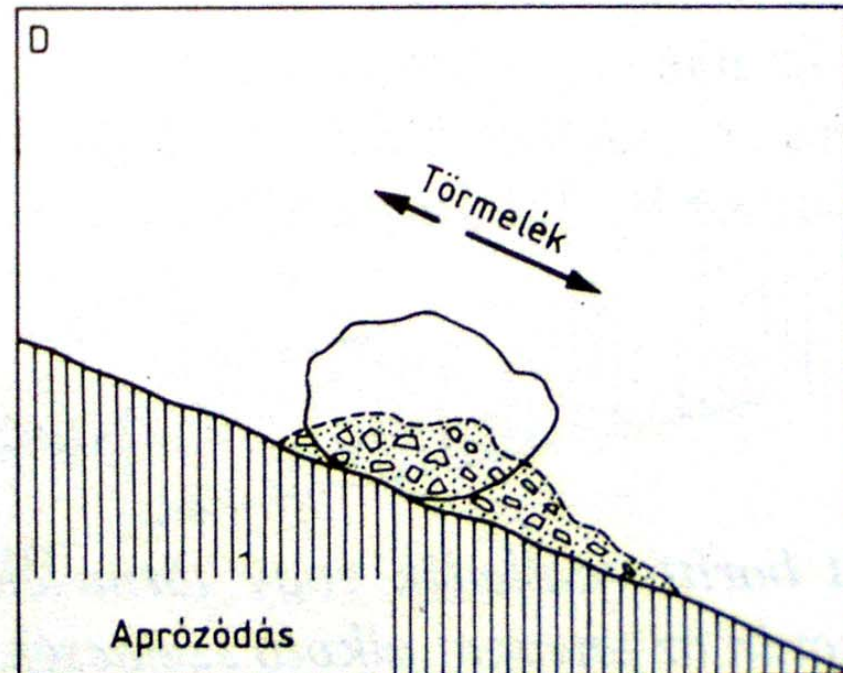
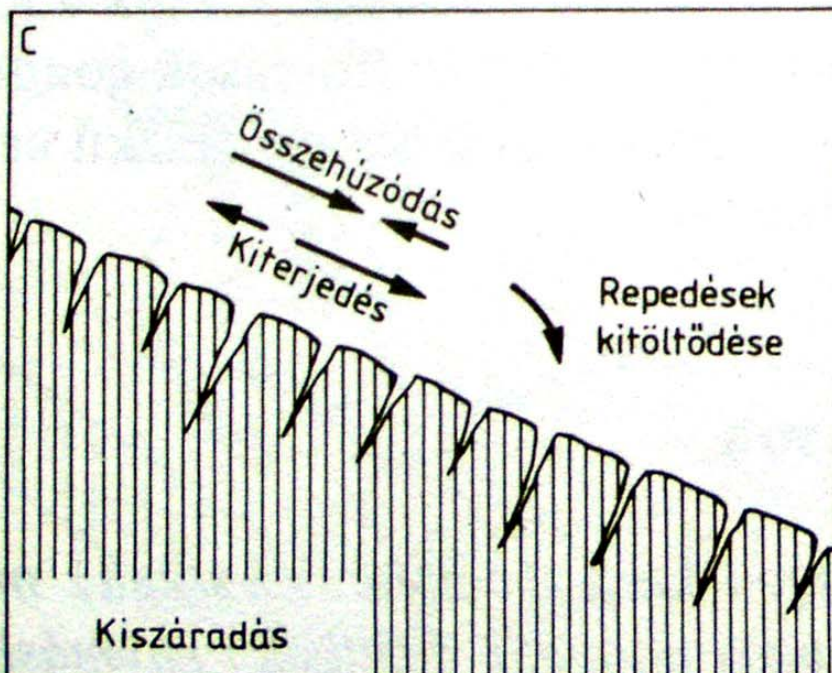
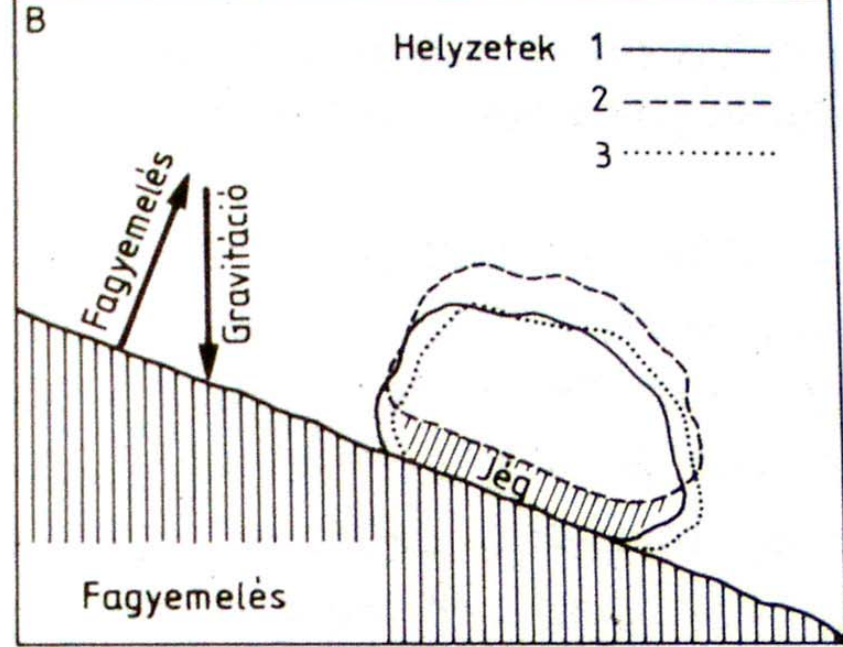
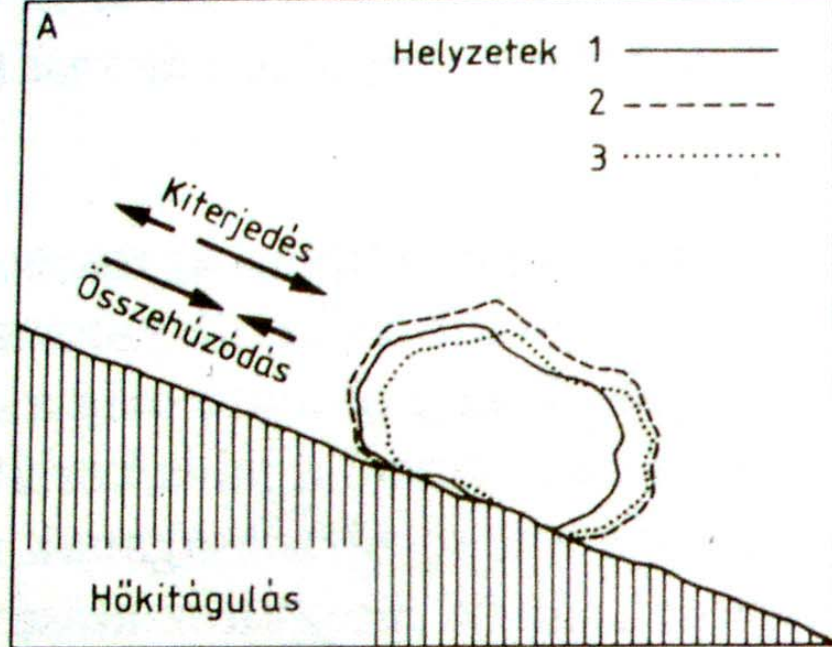
4. KÚSZÁS (CREEP)

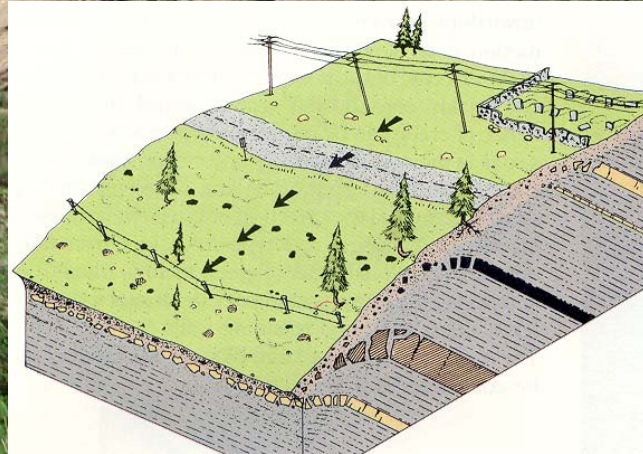
Kiváltó mechanizmusok:
hőmérséklet-ingadozás
nedvességváltozás
fagyhatás

Részeg erdő

3. FOLYÁS

1. Sár- (iszap-) folyás agyagos üledékeken, lamináris vagy turbulens áramlás

Francia Alpok

2. Talajfolyás vagy szoliflukció (mérsékelt övben) az előzőnél lassúbb

2.A geliszoliflukció vagy fagyos talajfolyás (periglaciális területeken)

3. Szel(i): sáros-iszapos kőzettörmelék áramlatok

4. Kőfolyás

Fagyos talajfolyás (geliszoliflukció)

Törmelékfolyás

DERÁZIÓ

A felületi és a vonalas erózió együttes hatásának eredménye

Deráziós völgy - nincs vonalas bevágódás nyoma

Típusai:

sekély - mély; meredek - enyhe; rövid - hosszú

fülke - páholy - cirkusz

Klimatikus morfológiai vagy kőzetmorfológiai fogalom?

A mechanizmus időbeli változása